

ACHTERGRONDINFORMATIE PALMOLIE

Het thema klimaatverandering wordt voor deze doelgroep vertaald naar de vernietiging van het Indonesisch regenwoud voor de productie van palmolie.

Wat?

De klimaatplaat beeldt het verhaal achter onze consumptie van producten met palmolie uit. 50% van de producten die we dagelijks consumeren bevatten palmolie. Palmolie wordt gebruikt in shampoo, tandpasta, gezichtscremes, lippenstift, koekjes, chips, choco, taart, ... Het is niet altijd even duidelijk aangegeven op de producten of er palmolie in verwerkt zit.

Op verpakkingen worden verschillende benamingen gebruikt. Plantaardige olie, Plantaardig vet, Palmate, Palmitate, Palmolein, glycerylstearate, stearic acid, ...: allemaal zijn het verwijzingen naar hetzelfde product: palmolie.

Palmolie

Palmolie wordt gewonnen uit de noten van oliepalmbomen. Het is een product dat zowel in de cosmetische als in de voedingsindustrie wordt gebruikt.

Waar?

Palmolie wordt hoofdzakelijk in Indonesië en Maleisië geproduceerd. Regenwoud moet er plaatsmaken voor oliepalmlantages.

Belang van het regenwoud

Voor het klimaat:

CO₂ is een gas dat voorkomt in de natuur. Het is een belangrijk gas: planten gebruiken bijvoorbeeld CO₂ om aan fotosynthese te doen. ze zetten daarbij CO₂ om in energie voor zichzelf en in zuurstof (O₂). Die zuurstof hebben wij nodig om te ademen. In een volwassen boom zit 15 tot 20% van de CO₂ in de wortels, 75 tot 80% in de stam en de takken en minder dan 5% in de bladeren. Een boom bestaat voor de helft van zijn gewicht uit CO₂ en blijft,

zelfs al is hij volwassen, steeds CO₂ opslaan. Men schat zelfs dat bossen tot een derde van de totale wereldwijde CO₂-uitstoot opnemen.

De regenwouden spelen een belangrijke rol om de klimaatverandering te stoppen omdat die dubbel zoveel CO₂ kunnen opnemen als bomen van bij ons. Maar als het bos gekapt wordt of platgebrand, dan komt deze CO₂ terug vrij in de natuur. Ontbossing is op die manier verantwoordelijk voor wel 18% van de wereldwijde CO₂-uitstoot! Ter vergelijking: de energiesector zorgt voor 26% en de industrie voor 19%. Ontbossing is dus de derde grootste verantwoordelijke voor CO₂-uitstoot. CO₂, hoe nuttig ook, is in grote hoeveelheden schadelijk voor onze planeet. Door teveel aan CO₂ warmt de aarde op. De opwarming van de aarde laat zich op verschillende manieren voelen: extreme weersomstandigheden zoals droogte of erge stormen, stijging van de zeespiegel, smelten van de poolkappen, ...

Voor de mens:

Het regenwoud is een belangrijke bron van voeding en inkomsten voor de meest arme bevolking op het platteland. Als het regenwoud wordt vernietigd, vervalt deze bron. Tot nu toe werd er vaak aangenomen, dat de algemene welvaart van mensen stijgt als ze een inkomen kunnen genereren door bijvoorbeeld een tewerkstelling in een bedrijf. Dit is echter niet noodzakelijk zo. Vaak voldoet het salaris immers niet om het zelf geteelde of verzamelde voedsel uit het regenwoud te vervangen om er gezonde producten van te kopen. Het eenvoudige, traditionele voedsel wordt dan vaak vervangen door voorverpakt voedsel met veel zout, suiker en verzadigde vetten waar je ziek van wordt.

Voor de natuur

Doordat grote gebieden regenwoud worden vernietigd voor onder andere de productie van palmolie, gaat er veel biodiversiteit verloren. Voor ons zijn daarbij bedreigde diersoorten als de orang-oetans, de Aziatische olifant, de Sumatraanse neushoorn en de Sumatraanse tijger de meest zichtbare voorbeelden.

Opmerking:

Indonesisch regenwoud wordt evenzeer vernietigd voor de productie van hout, papier, landbouw. Wij hebben ons gefocust op de productie van palmolie.

Bosbranden

De meest gebruikte techniek om regenwoud om te vormen tot plantage, is het platbranden van de wouden.

Gevolgen bosbranden

De gevolgen van de bosbranden zijn zeer ernstig! Doordat de ondergrond van de regenwouden in Indonesië vooral uit veengrond bestaat, vat ook de ondergrond vuur. Die ondergrondse branden kunnen soms wel tot een jaar duren. Eens een gebied is platgebrand, is het ook zeer gevoelig voor nieuwe bosbranden. Er zijn gebieden die elk jaar opnieuw vuur vatten. De rook verdrijft mens en dier, en maakt het leven tot ver buiten het regenwoud erg moeilijk. Zo dragen mensen in omliggende steden best mondkapjes. De straten zijn immers gevuld met rook van de bosbranden.

Alternatieven

Volgens het WWF zijn er alternatieven. Je kan ook op een duurzame manier palmolie produceren. Indonesië heeft 7 tot 14 miljoen hectare van vernielde, verlaten grond die geschikt is als palmolieplantage. Alleen al deze grond is genoeg om de productie van palmolie in Indonesië zelfs te verdubbelen.

Wist je dat ...

Indonesië door de ontbossing van het regenwoud 's werelds derde hoogste uitstoot van CO₂ heeft, na de Verenigde Staten en China?